

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Садівництво та виноградарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Садівництво та виноградарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною для роботодавців «Якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **5 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення

Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство» за критерієм «**Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?**» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	20	60	20	0	0
Здатність до навчання	80	20	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	60	20	20	0	0
Розв'язання проблем	60	40	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	100	0	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	40	60	0	0	0
Стратегічне мислення	60	40	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	40	60	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	20	80	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	80	20	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	100	0	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	40	60	0	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	40	40	20	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	20	80	0	0	0
Ведення ділової документації	20	60	20	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	80	20	0	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: по 100% - «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Найменш впливові чинники (мінімальні відсотки за балом 5): по 20% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ведення ділової документації».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	80	20	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	60	40	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	100	0	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	40	60	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	100	0	0	0	0
Матеріально-технічна база	20	40	40	0	0
Система управління закладом	100	0	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Якість освітніх послуг	80	20	0	0	0
Вміст навчальних програм	60	40	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	40	60	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) по 100% - «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад», «система управління закладом».

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Садівництво та виноградарство» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Садівництво та виноградарство»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	20	80	0	0	0
Здатність до навчання	20	80	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	20	60	20	0	0
Розв'язання проблем	40	60	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	80	20	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	40	60	0	0	0
Стратегічне мислення	20	80	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	80	20	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	60	40	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	20	80	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	40	60	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	80	20	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	20	60	20	0	0

Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	20	60	20	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	20	60	20	0	0
Ведення ділової документації	20	80	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	60	40	0	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці **високо** оцінили наступні якості та навички фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство» (максимальні відсотки за балом 5): по 80% - «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Менші відсотки отримали наступні критерії якості (мінімальні відсотки за балом 5 і відсотки за балом 3): по 20% на бал «5» та 20% на бал «3»- «здатність до аналізу і синтезу», «навички управління персоналом, колективом», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» показують найвищі бали оцінювання (рис. 1).

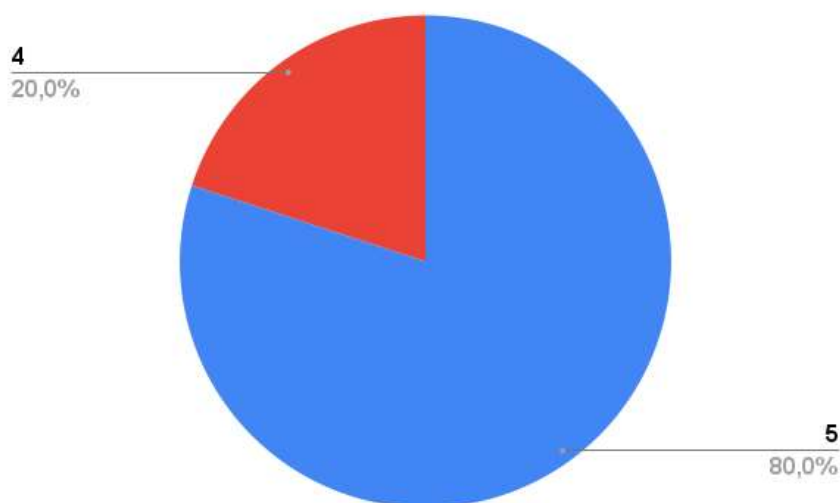

Рис. 1. Оцінювання респондентами «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?» (у відсотках)

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Садівництво та виноградарство» наступні:

- 1) компетентності та результати навчання за освітньою програмою

відповідають вимогам щодо практичної роботи у господарствах, але слід посилити реальні практичні навички випускників;

2) слід більше запроваджувати практику на виробництві та формувати саме практичні навички;

3) приділити більше уваги формуванню вмій і навичок формулювати власні думки та чітко і доступно донести їх до колективу;

4) освітня програма повністю відповідає вимогам виробництва.

Висновки

Метою опитування роботодавців було провести аналіз сучасних вимог до фахівців в галузі садівництва та виноградарства, можливості формування відповідних фахових компетенцій з урахуванням зауважень та пропозицій роботодавців.

1. За результатами анкетування, можна виділити основні чинники, які найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання». Разом з тим, респонденти вважають, що найменший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання має «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ведення ділової документації».

2. Роботодавці дали високу оцінку рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Садівництво та виноградарство», та зацікавлені в подальшому в прийомі на роботу випускників ТДАТУ (100 % на 5 балів).

3. Аналіз показує, що роботодавці найвище оцінили ТДАТУ за такими критеріями: (100% якості): «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад», «система управління закладом».

4. Серед якостей та навичок фахівців за ОПП «Садівництво та виноградарство» роботодавці високо оцінили «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання». При цьому, вони вважають, що «здатність до аналізу і синтезу», «навички управління персоналом, колективом», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» у здобувачів ВО знаходяться на недостатньо високому рівні.

5. Висока оцінка роботодавців актуальності освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці свідчить про необхідність

підготовки фахівців для галузі садівництва в регіоні України та підтверджується зазначеними коментарями роботодавців. Пропозиції роботодавців враховуються викладацьким складом, задіяним на реалізації ОПП «Садівництво та виноградарство», при складанні робочих програм навчальних дисциплін, Силабусів, при проведенні лекційних та лабораторних занять, навчальних практик.

6. З метою покращення конкурентоспроможності освітніх послуг необхідно:

- посилити формування реальних практичних навичок випускників, розширити географію баз практик та проводити практики у відповідності до сезонності робіт в саду або на полі;
- приділити більше уваги формуванню компетенції щодо формулювання власних думок та стратегічного мислення, управління персоналом та взаємодії в колективі, «soft skills»;
- постійно оновлювати зміст освітніх програм, доповнюючи найсучаснішими світовими розробками та методиками;
- широко залучати студентів до проведення наукових досліджень та розробок;
- розширяти співпрацю з аграрними підприємствами різних суміжних галузей промисловості, наукових структур;
- підвищувати мотивацію здобувачів до самонавчання шляхом імплементації неформальної та інформальної освіти.
- формувати певні вузько-спеціалізовані навички роботи (овочівництво, ягідництво, виноградарство);
- продовжити практику проведення тренінгів, семінарів, відкритих лекцій.

Гарант ОПП «Садівництво та виноградарство» за першим (бакалаврським) рівнем освіти

к.с.г.н., доцент

Ольга АЛЕКСЄЄВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР